

T.E.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 26.02.2013
Sayı: 832

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

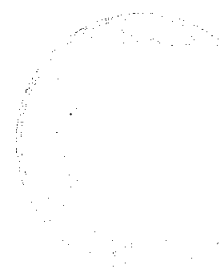
Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Erdoğan TOPRAK
İstanbul Milletvekili

Sezgin Pencerikulu
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- İnsan Haklarını İnceleme			
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	08 Mart 2013		E. No: 2/13/18	
Ysm.Uzm.	Bsk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
	16		16	
TBMM				

TBMN
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ

27 Şubat 2013

Numara:

T B M M
KOTERHANE VE / DAİRYE İZEM. BAŞKANLIĞI

27 Şubat 2013

No:

185962

GENEL GEREKÇE

Özel ağır ceza mahkemelerinde uygulanan tutukluluk süreleri kamu vicdanında tartışmalara yol açıyor. 2-3 yıl hâkim önüne çıkmadan yargılanan şüpheliler uzun süren yargılama koşulları nedeniyle büyük mağduriyetlere uğramaktalar. Hakkında kesinleşmiş, sabitleşmiş nihai mahkeme kararı bulunmayan bir bireyin beraat edebilmesi için masum olduğunun anlaşılması şart değildir. Birey gerekirse tutuksuz olarak yargılanabilmelidir.

Savunma hakkı yargının temel öğelerinden biri olup, adil yargılamanın ve adaletin sağlanmasının önemli koşuludur.

Yargıtay ve Danıştay'da iş yükünün fazlalığı ve davaların sonuçlanmasının çok uzaması sebepleriyle Yargıtay ve Danıştay'da daire sayılarında ve üye sayılarında artışa gidilmiştir. Bu değişiklikler yargıdaki sorunları geçici olarak çözebilmiş ise de, sorunun kesin ve temelli çözümü olmamıştır.

Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül' de 01.Ekim.2010 TBMM açılış konuşmasında bu konunun önemi dile getirmişlerdir. "Diğer taraftan, bütün vatandaşlarımızın yargı sisteminin işleyişi ile ilgili ortak sorunları ve taleplerine de değinmeyi gerekli görüyorum.

Yargının iş yükünün fazlalığı ve bunun adaletin tecellisinde yol açtığı gecikmeler, bütün vatandaşlarımızı etkileyen en önemli sorunlar arasında yer almaktadır. Yargılama sürecindeki gecikmelerin, sebebi ne olursa olsun, tutukluluğu fiili bir mahkûmiyet durumuna dönüştürmemesi gerekir. Bu tür aksaklıkların düzeltilmesi ve 'geç tecelli eden adaletin adaletsizlikten farklı olmadığı' anlayışı ile gerekli yasal düzenlemelerin en kısa zamanda hayata geçirilmesi, büyük önem taşımaktadır.

Bu sorunun sadece bir yasal düzenleme konusu olmadığı, adalet mekanizmasının etkinliğinin arttırılmasının da gerekli olduğu ve bu görevin de bizzat yargı sistemine düştüğü açıktır." diyerek konu üzerinde hassasiyetle durmuşlardır.

Ceza yargılamasında tutuksuz yargılama kural, tutukluluk istisna olduğu halde Türkiye’de tutuklamanın, istisna olmaktan çıkarak kural haline geldiği kaçınılmaz bir gerçektir. Bugün ceza evlerinin kapasitelerinin büyük bir çoğunluğunu tutuklu kişiler oluşturmaktadır. Üstelik bu tutuklamalar uzun süreli tutuklamalardır.

İnsan hakları konusunda, uluslararası sözleşmelere özellikle de İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalayan ülkemizin halen insan hakları ihlallerinde birinci sıralarda yer alması üzüntü vericidir. Bu ihlallerin başında Adil yargılama ilkesine aykırılık, davaların makul bir sürede bitirilmemesi VE YAŞAM HAKKI gelmektedir.

Her bir dava dosyası aynı zamanda bir yaşamı ifade etmektedir. Bu istisnai durum dikkate alınarak davalar görülmelidir.

Tutukluluk sürelerinin uzunluğu ve tutuklamanın bu sebeple fiili bir mahkûmiyete dönüşmemesi, kamuoyunda ciddi biçimde eleştirilmektedir. Tutukluluk halinin uzun sürmesi, uzun yargılamanın da belirtisidir. Kamuoyunda oluşan tepkilerden anlaşılacağı üzere, tutukluluk süresinin sınırsız olmaması lazım. Sınırsız süre, sınırlı problemler doğurabilmektedir. Temel çözüm noktası yargılamanın makul sürede yapılması ve bir an önce sonuçlandırılmasıdır. Kişiye uygulanan tutuklama tedbiriyle kişinin en temel haklarından olan “**Kişi özgürlüğüne**” ağır şekilde müdahale edilmektedir.

Türkiye’de tutukluluğun fiili mahkûmiyet durumuna dönüştürülmemesi için, yaşanan sıkıntıların ortadan kalkması için yasal düzenlemelerin en kısa zamanda hayata geçirilmesi gerekmektedir. Adaletin hızlı ve doğru olarak sağlanabilmesi için kalıcı tedbirlerin alınması, yeteri kadar hâkim ve savcı alımının gerçekleştirilmesi, hâkimlerin ve savcılarının daha nitelikli hale getirilmeleri kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Adil ve hızlı yargılama koşullarını hızla gerçekleştirerek, ADALETİN TECELLİSİNE olan inanç kaybedilmeden gerekli yasal düzenlemelerin en kısa zamanda hayata geçirilmesi gerekmektedir.

CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 100 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “gösteren” ibaresinden sonra gelmek üzere “somut” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- 5271 sayılı Kanunun 101 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“d) 100 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen nedenlerin varlığını,

e) Kamu menfaati açısından bireysel özgürlüğün sınırlandırılmasında mutlak bir zorunluluğun olduğunu,”

MADDE 3- 5271 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde, tutukluluk süresi hazırlık aşamasında altı ay, soruşturma safhasında en çok bir yıldır. Bu süre, zorunlu hallerde, gerekçesi gösterilerek uzatılabilir; uzatma süresi toplam bir yılı geçemez.”

“(3) Bu maddede öngörülen uzatma kararları, Cumhuriyet savcısının şüpheli veya sanık ile müdafinin görüşleri alındıktan sonra karar verilir. Uzatma kararları itiraza tabidir.”

“(4) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerle ilgili tutukluluk sürelerine ilişkin sınırlar, hakkında tutukluluk kararı verilmesine neden olan fiile ilişkin olarak mahkûmiyetine karar verilen sanık açısından istinaf veya temyiz incelemesi aşamasında uygulanmaz. Tutuklu işlere ilişkin istinaf veya temyiz incelemeleri, toplam bir yıl içinde karara bağlanmayan tutuklu sanıklar derhal salıverilir.”

MADDE 4- 5271 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Kanunda belirlenen azami tutukluluk sürelerinin dolmasına rağmen kovuşturmanın, henüz sona ermemesi ve tutuklama sebeplerinin varlığının devam ettirmesi halinde, sanığın tutuklanması yerine adli kontrol altına alınmasına karar verebilir.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

